

**Yhtymähallitus****Aika** 08.10.2019 klo 12:00 - 15:15**Paikka** Kokoushuone Salmi, Iisalmen sairaala, Riistakatu 21-23, Iisalmi**Käsittellyt asiat**

| <b>§</b> | <b>Otsikko</b>                                                                              | <b>Sivu</b> |
|----------|---------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| 156      | Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus                                                    | 4           |
| 157      | Pöytäkirjan tarkastajien valinta                                                            | 6           |
| 158      | Asioiden käsittelyjärjestys                                                                 | 7           |
| 159      | Toimitusjohtajan asiat                                                                      | 8           |
| 160      | Kuukausiraportti elokuu 2019                                                                | 9           |
| 161      | Iisalmen sairaalarakennuksen poistosuunnitelman muuttaminen                                 | 11          |
| 162      | Tietokonetomografialaitteiston ja suoradigitaalisen natiivikuvauslaitteiston hankinta       | 13          |
| 163      | Paikallissopimus suun terveydenhuollon henkilöstön vapaamuotoisen päivystyksen korvauksista | 15          |
| 164      | Viranhaltijapäätösten tarkistaminen                                                         | 16          |
| 165      | Muut asiat                                                                                  | 17          |

**Osallistujat**

|        | Nimi                                                                | Tehtävä                                                                       | Lisätiedot                              |
|--------|---------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|
| Läsnä  | Eskelinen Juha                                                      | Jäsen                                                                         |                                         |
|        | Korolainen Kauko                                                    | Puheenjohtaja                                                                 |                                         |
|        | Korpihalla Tommi                                                    | Jäsen                                                                         |                                         |
|        | Kyllönen Eero                                                       | Jäsen                                                                         |                                         |
|        | Kärkkäinen Ilpo                                                     | Jäsen                                                                         | Saapui klo 13.06 §<br>159 aikana.       |
|        | Kärkkäinen Marja-Leena                                              | Jäsen                                                                         |                                         |
|        | Lappalainen Sari                                                    | Jäsen                                                                         |                                         |
|        | Miettinen Ulla                                                      | Jäsen                                                                         |                                         |
|        | Pietikäinen Airi                                                    | Jäsen                                                                         | Saapui klo 12.46 §<br>159 aikana.       |
|        | Pirkkalainen Tarja                                                  | Jäsen                                                                         |                                         |
|        | Pitkänen Pertti                                                     | Jäsen                                                                         |                                         |
|        | Sirola Elina                                                        | Jäsen                                                                         |                                         |
|        | Toivanen Sisko                                                      | Jäsen                                                                         |                                         |
|        | Toppinen Jouni                                                      | Varapuheenjohtaja                                                             |                                         |
|        | Åhman Kati                                                          | Jäsen                                                                         |                                         |
| Poissa | Veteli Martti<br>Ålander Mika                                       | Ympäristöjohtaja<br>Digi- ja<br>tietohallintojohtaja                          |                                         |
| Muut   | Pekkanen Leila<br>Mikkonen Anne                                     | Esittelijä, toimitusjohtaja<br>Hoito- ja hoivajohtaja                         | Poistui klo 14.55 §<br>161 aikana.      |
|        | Kärkkäinen Seija                                                    | Hyvinvointijohtaja                                                            | Poistui klo 14.55 §<br>161 aikana.      |
|        | Uutela Anssi<br>Jestola Eija<br>Tenhunen Jouko<br>Pikkarainen Rauno | Johtava lääkäri<br>Va. Terveysjohtaja<br>Valtuuston pj.<br>Valtuuston varapj. | Poistui klo 14.25 §<br>159 aikana.      |
|        | Eskelinen Eeva-Liisa                                                | Henkilöstöpäällikkö                                                           | Poistui klo 15.07 §<br>159 aikana.      |
|        | Soininen Petteri<br>Kauppinen Virpi<br>Eskelinen Päivi              | Talousjohtaja<br>Pöytäkirjanpitäjä<br>Kotihoidon päällikkö                    | Läsnä klo<br>12.07-13.25 § 159<br>ajan. |
|        | Uuksulainen Mikko                                                   | Asumispalvelujen<br>päällikkö                                                 | Läsnä klo<br>12.07-13.25 § 159<br>ajan  |
|        |                                                                     |                                                                               |                                         |
|        |                                                                     |                                                                               |                                         |
|        |                                                                     |                                                                               |                                         |
|        |                                                                     |                                                                               |                                         |

**Allekirjoitukset**

Kauko Korolainen  
Puheenjohtaja

Virpi Kauppinen  
Pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastajat:

**Asiat**

156 - 165

**Pöytäkirja tarkastettu 8.10.2019**

Tarja Pirkkalainen  
Pöytäkirjantarkastaja

Pertti Pitkänen  
Pöytäkirjantarkastaja

**Pöytäkirja asetettu nähtäville**

Pöytäkirja pidetään nähtävillä viikon kuluttua kokouksesta Ylä-Savon SOTE kuntayhtymänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa [www.ylasavonsote.fi](http://www.ylasavonsote.fi)

**Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus****Yhall 08.10.2019 § 156**

Kutsu yhtymähallituksen kokoukseen on toimitettu yhtymähallituksen jäsenille, toimitusjohtajalle ja muille läsnäolo-oikeutetuille sähköisen kokousjärjestelmän kautta. Kutsu on lähetetty sähköpostilla tiedoksi kuntien hallituksille. Kutsu on lähetetty 3.10.2019 kuntalain 94 §:n mukaisesti vähintään 4 päivää ennen kokousta.

Kuntalain 103 §:n mukaisesti yhtymähallitus on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaan yhtymähallitus on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmannelta (2/3) jäsenkunnista on kokouksessa edustettuina ja niiden edustajat edustavat vähintään kahta kolmannelta (2/3) kaikkien jäsenkuntien yhteenlasketusta äänimäärästä.

Kunnan äänivalta perustuu kunnan asukasluvun osuuteen yhteistointa-alueen asukasluvusta. Kunnan äänivalta määritellään valtuustokausittain. Kunnan äänimäärä jaetaan kokouksessa läsnäolevien edustajien kesken yhtä suuriin osiin. Asukaslukuna käytetään kunnallisvaalia edeltävän vuoden asukaslukua (31.12). Äänestystilanteissa päätökset tehdään 60 %:n äänivallan enemmistöllä. Tätä säännöstä ei sovelleta henkilövaaleissa eikä mikäli lainsäädännöstä muuta johtuu.

**Ääniluettelo**

| Jäsenkunta<br>% äänistä | Äänimäärä<br>% / jäsen | Jäsenet                                                                                                                     | Puolue                                           |
|-------------------------|------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|
| Iisalmi 57,08           |                        | Korolainen Kauko<br>Korpihalli Tommi<br>Pietikäinen Airi<br>Pitkänen Pertti<br>Sirola Elina<br>Toppinen Jouni<br>Ähman Kati | KESK<br>KESK<br>VAS<br>KOK<br>KESK<br>SDP<br>SDP |
| Kiuruvesi 22,14         |                        | Kyllönen Eero<br>Kärkkäinen<br>Marja-Leena<br>Lappalainen Sari<br>Toivanen Sisko                                            | KESK<br><br>VAS<br>KOK<br>KESK                   |
| Sonkajärvi 11,02        |                        | Kärkkäinen Ilpo<br>Pirkkalainen Tarja                                                                                       | PS<br>KESK                                       |
| Vieremä 9,76            |                        | Eskelinen Juha<br>Miettinen Ulla                                                                                            | KESK<br>KESK                                     |

Toimitusjohtajan päätösehdotus:

Todetaan kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös:

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

**Pöytäkirjan tarkastajien valinta****Yhall 08.10.2019 § 157**

Päätösehdotus:

Yhtymähallitus valitsee kaksi jäsentä tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan. Pöytäkirjantarkastajat toiminevat myös ääntenlaskijoina mahdollisten äänestysten sattuessa.

| <b>Jäsenet aakkosjärjestyksessä</b> | <b>Puolue</b> |
|-------------------------------------|---------------|
| Eskelinen Juha                      | KESK          |
| <b>Korolainen Kauko, pj.</b>        | KESK          |
| Korpihalla Tommi                    | KESK          |
| Kyllönen Eero                       | KESK          |
| Kärkkäinen Ilpo                     | PS            |
| Kärkkäinen Marja-Leena              | VAS           |
| Lappalainen Sari                    | KOK           |
| Miettinen Ulla                      | KESK          |
| Pietikäinen Airi                    | VAS           |
| Pirkkalainen Tarja                  | KESK          |
| Pitkänen Pertti                     | KOK           |
| Siirola Elina                       | KESK          |
| Toivanen Sisko                      | KESK          |
| Toppinen Jouni                      | SDP           |
| Ähman Kati                          | SDP           |

Vuorossa ovat aakkosjärjestyksessä Tarja Pirkkalainen ja Pertti Pitkänen sekä varalla Elina Siirola ja Sisko Toivanen.

Päätös:

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Tarja Pirkkalainen ja Pertti Pitkänen sekä varalle Elina Siirola ja Sisko Toivanen.

## **Asioiden käsittelyjärjestys**

### **Yhall 08.10.2019 § 158**

Toimitusjohtajan päätösehdotus:

Yhtymähallitus hyväksyy esityslistan kokouksen asioiden käsittelyjärjestykseksi.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

**Toimitusjohtajan asiat****Yhall 08.10.2019 § 159**

- Asumispalvelujen muutokset - Mikko Uuksulainen
- Kotihoidon vertauskehittämisen kooste

Toimitusjohtajan päätösehdotus:  
Merkitään tiedoksi.

Päätös:

Merkitään pöytäkirjaan, että Päivi Eskelinen ja Mikko Uuksulainen esittelivät asiat kokouksessa klo 12.07 - 13.25.

Airi Pietikäinen saapui kokoukseen klo 12.46 ja Ilpo Kärkkäinen klo 13.06.

Lisäksi:

- Palvelusopimusneuvottelujen tilanne
- Täydentävä kannanotto Sansian ja Servican selvitykseen
- Raportti 24.9.2019

Rauno Pikkarainen poistui kokouksesta klo 14.25.

Merkittiin tiedoksi.



**Kuukausiraportti elokuu 2019****546/02.02.01/2018****Yhall 08.10.2019 § 160**

Valmistelija: talousjohtaja Petteri Soininen, puh. 040 526 7975, petteri.soininen(at)ylasavonsote.fi.

Vuoden 2019 talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaan talousarvion seuranta kuntayhtymä- ja vastuualuetasolla tapahtuu kuukausittain. Kuukausiraporttiin liitetään vastuualueittain taloutta ja henkilöstöä koskevien suoritteiden lisäksi keskeisten toiminnallisten suoritteiden seuranta. Kuukausiraportti toimitetaan yhtymähallitukselle, jäsenkunnille sekä kuntayhtymän esimiehille.

**Oma toiminta**

Oman toiminnan kustannusten kertymä tammi-elokuussa on yhteensä 69,3 m€/67,0 %. Kertymä ylittää sekä tasaisen kulutuksen että edellisvuosien keskimääräisen toteuman. Loppuvuoden aikana on odotettavissa toimintatuottojen kertymä tasaantumista maksukattojen vuoksi ja toimintamenojen kasvua erityisesti joulukuussa arkipyhien aiheuttamasta sijaistarpeesta johtuen. Oman toiminnan ennakoidaan ylittävän talousarvion 1,0- 1,5 m€, mikä tarkoittaisi vuoden 2018 tilinpäätöstasoa.

**Ostettu erikoissairaanhoito**

Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriltä ostetun erikoissairaanhoidon toteuma on 24,2 m€/68,9 % (24,1 m€ v. 2018) ja muualta ostetun 0,7 m€/304 % (0,6 m€ v. 2018).

Ostetun erikoissairaanhoidon toteuma tammi-elokuussa on yhteensä 24,9 m€/70,5 %. Vuoden 2018 vastaavan ajankohdan toteuma oli 24,6 m€, mutta vuoden 2019 talousarvio on laadittu 0,8 m€ vuoden 2018 tilinpäätöstasoa pienemmäksi.

Sairaanhoitopiirin ennuste erikoissairaanhoidon ostojen toteumasta kuntayhtymätasolla on 35,9 m€ ja tasaisella kulutuksella laskettu ennuste muualta ostetusta erikoissairaanhoidosta 1,1 m€. Tilinpäätösennuste on yhteensä 37 m€, joka ylittää talousarvion 1,7 m€.

**Kuntayhtymä yhteensä**

Elokuun tuloslaskelma näyttää alijäämää yhteensä 1,7 m€. Mikäli loppuvuoden toteuma on ennusteiden mukainen tulee tilinpäätöksen alijäämäksi muodostumaan yhteensä 2,7-3,2 m€.

Esityslistan lisäaineistona:  
- Kuukausiraportti 8/2019

Valmistelijan päätösehdotus:

Yhtymähallitus merkitsee kuukausiraportin tietoon saaduksi.

Toimitusjohtajan päätösehdotus:

Merkitään tiedoksi. Tasapainottamistoimenpiteet ovat käynnissä, joilla pyritään pienentämään oman toiminnan alijäämää.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Tiedoksi:

Jäsenkunnat

Kuntayhtymän esimiehet

**lisalmen sairaalarakennuksen poistosuunnitelman muuttaminen****545/02.02.01/2018****Yhall 08.10.2019 § 161**

Valmistelija: talousjohtaja Petteri Soininen, puh. 040 526 7975, petteri.soininen(at)ylasavonsote.fi.

Yhtymähallitus on 21.10.2015/§170 päättänyt Terveyskampuksen hankesuunnitelman hyväksymisen yhteydessä, että osa lisalmen sairaalarakennuksesta peruskorjataan ja osa puretaan. Tämän hetken projektiaikataulun mukaan purettavan sairaalaosan käyttö palvelutuotannossa loppuu vuoden 2022 loppuun mennessä ja purkukustannukset ajoittuvat pääasiassa vuodelle 2023.

Kirjanpitolainsäädännön ja tilintarkastusyhteisön ohjeistuksen mukaan purettavan sairaalan osan poistosuunnitelma on muutettava vastaamaan rakennuksen ennakoitua käyttöikää. Purettavan osan tasearvo on 31.12.2018 noin 2 miljoonaa euroa ja voimassaolevan poistosuunnitelman mukainen vuosipoisto n. 130 000 euroa. Summat tarkentuvat vielä jatkoselvittelyssä.

Poistosuunnitelmaa esitetään muutettavaksi niin, että purettavan osan tasearvo tulee kokonaan poistetuksi 31.12.2022 mennessä. Poistosuunnitelman muutos tarkoittaa 370 000 euron vuosittaista lisäpoistoa vuosille 2019-2022. Tätä lisäpoistoa ei ole otettu huomioon vuoden 2019 talousarviossa. Suunnitelmapoistojen toteuman 1-8/2019 perusteella ennustettu poistojen määrä tilinpäätöksessä 2019 ylimääräinen sairaalapoisto huomioiden on 1 920 000 euroa, joka ylittää talousarvion 95 000 eurolla.

Omistajakunnilta on 27.2.2019 pyydetty lausuntoa sairaalarakennuksen purettavan osan alaskirjauksen jakamisesta kuntien maksuosuuksiin. Omistajakunnat lausuivat yksimielisesti, että alaskirjauksen kustannus jaetaan peruspääomien suhteessa. Poistosuunnitelman muutoksesta aiheutuva ylimääräinen poisto esitetään jaettavaksi kunnille peruspääomien suhteessa.

Valmistelijan päätösesitys:

Yhtymähallitus päättää esittää yhtymävaltuustolle, että:

1. Purettavan sairaalaosan poistosuunnitelma muutetaan niin, että rakennuksen tasearvo poistetaan vuoden 2022 loppuun mennessä.
2. Poistosuunnitelman muutoksesta aiheutuva lisäkustannus jaetaan kunnille peruspääomien suhteessa.

Toimitusjohtajan päätösehdotus:

Hyväksytään valmistelijan esityksen mukaisesti.

Pöytäkirjan tarkastajat:

**Päätös:**

Merkitään pöytäkirjaan, että Anne Mikkonen ja Seija Kärkkäinen poistuivat kokouksesta klo 14.55.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Eeva-Liisa Eskelinen poistui klo 15.07 päätöksenteon jälkeen.

**Jakelu**

Saaja:

Yhtymävaltuusto

Tiedoksi:

Jäsenkunnat

Petteri Soininen

**Tietokonetomografialaitteiston ja suoradigitaalisen natiivikuvauslaitteiston hankinta****212/02.08.02/2019****Yhall 08.10.2019 § 162**

Valmistelijat:

kuvantamisen esimies Riitta Asikainen, puh. 040 489 4248  
riitta.asikainen(at)ylasavonsote.fi, terveysjohtaja Eija Jestola, puh.  
040 712 1040 , eija.jestola(at)ylasavonsote.fi

Röntgenissä tarvitaan kaksi natiivikuvauslaitteistoa katkeamattoman toiminnan turvaamiseksi sekä virka- että päivystysaikana.

Nykyinen ja vanhempi Philipsin kuvauslaite, on hankittu vuonna 2006 ja on siten jo käyttöikänsä päässä. Laitetta ei kannata enää siirtää uusiin tiloihin kalliiden siirtokustannusten ja lyhyen käyttöikänsä vuoksi.

Vuonna 2014 hankittu Samsungin natiivikuvauslaitteisto korvaa tämän edellä mainitun laitteen. Laitteesta siirretään thorax- ja kattoteline sekä generaattori samaan huoneeseen mammografialaitteiston kanssa. Laite toimii jatkossa ns. varakuvauslaitteistona ja sitä käytetään huoltojen ja muiden käyttökatkojen aikana sekä ruuhkanpurkulaitteena.

Natiivikuvauslaitteistolla, jolla tutkimuksia tehdään paljon, keskimääräinen käyttöikä on yhdeksän (9) vuotta. Tämän vuoksi Samsungin laitetta ei kannata siirtää pääasialliseksi natiivilaitteeksi lyhyen käyttöajan, siirtokustannusten sekä tilateknisten syiden vuoksi.

Hankittavalla laitteistolla kuvataan suurin osa luu- ja thx-kuvista, ortopediset kuvaukset sekä traumapotilaiden natiiviröntgentutkimukset, joita kaikkiaan tehdään yhteensä noin 12 000 kpl vuodessa. Laitteisto on käytössä kaikkina viikonpäivinä, myös virka-ajan ulkopuolella tehtäviä päivystystutkimuksia varten.

Tietokonetomografiatutkimuksia tehdään vuosittain noin 2 600 kpl. Tutkimusmäärät ovat olleet koko ajan kasvussa. Tutkimuksia tehdään Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän, SHP:n (KYS) sekä ympäristökuntien terveyskeskusten potilaille. KYS:n kanssa yhteistyötä on tehty ja kehitetty muun muassa TT-tutkimusten kohdalla ja odotettavissa on, että esimerkiksi syöpäpotilaiden kontrollitutkimusten tekeminen lisääntyy kuntayhtymässä.

Pääosa tutkimuksista tehdään virka-ajalla. Päivystysaikana tehdään päänsä TT-tutkimuksia ja pää- ja kaularangan trauma-TT-tutkimuksia. Nykyinen Tietokonetomografialaitteisto on hankittu v. 2009 ja on siis käyttöikänsä loppupuolella, eikä siten kannata siirtää suurten siirtokustannusten ja lyhyen käyttöiän vuoksi.

Natiivikuvauslaitteiston hinta kahdella detektorilla, sisältäen pystytelineen, buckypöydän, kattotelineen, generaattorin sekä viiden (5) vuoden huollot on noin 300 000 €. Hinta sisältää asennuksen sekä käyttökoulutuksen.

Samsungin laitteiston siirto mammografiahuoneeseen on noin 40 000 €.

Tietokonetomografialaitteiston hinta paikalleen asennettuna ja käyttökoulutettuna on noin 710 000 € (sisältäen varjoaineruiskun).

Hankinnat liittyvät Kampus-hankkeeseen. Hankintaprosessi on molemmilla laitteilla pitkä ja hankinnan on oltava valmis noin vuosi ennen asennusta rakennusteknisistä syistä (vaadittava säteilysuojaus, asennuskourut, asennuskiskot, laitteen vaatimat jäähdytykset). Tästä johtuen kilpailutus on aloitettava loppuvuodesta 2019 tai viimeistään vuoden 2020 alussa riippuen rakentamisen aikatauluista.

Valmistelijoiden päätösehdotus:

Yhtymähallitus päättää antaa tietokonetomografia- ja natiiviröntgenkuvauslaitteiston kilpailuttamisen Sansia Oy:n tehtäväksi. Tarjouspyyntöluonnos tuodaan erikseen yhtymähallitukselle hyväksyttäväksi.

Toimitusjohtajan päätösehdotus:

Hyväksytään valmistelijan esityksen mukaisena.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Jakelu

Saaja:  
Sansia Oy  
Tiedoksi:  
Eija Jestola  
Manu Leppikangas  
Riitta Asikainen

**Paikallissopimus suun terveydenhuollon henkilöstön vapaamuotoisen päivystyksen korvauksista**

**Yhall 08.10.2019 § 163**

Asia on valmistelussa ja esitellään kokouksessa.

Valmistelijan päätösehdotus:  
Asia esitellään kokouksessa.

Toimitusjohtajan päätösehdotus:  
Asia esitellään kokouksessa.

Päätös:  
Toimitusjohtaja teki kokouksessa päätösehdotuksen:  
Asian valmistelu on kesken. Asia käsitellään myöhemmin.

Päätösehdotus hyväksyttiin.

**Viranhaltijapäätösten tarkistaminen****Yhall 08.10.2019 § 164**

Kuntayhtymän hallintosäännön 19 §:n mukaan toimielimen on neljän päivän kuluessa pöytäkirjan tarkastamisesta ilmoitettava kuntayhtymän hallitukselle ja lautakunnalle niistä päätöksistä, jotka voidaan ottaa yhtymähallituksen tai lautakunnan käsiteltäväksi.

Viranhaltijapäätösten osalta viranhaltijan on neljän päivän kuluessa päätöksen allekirjoittamisesta ilmoitettava: yhtymähallituksen alaisten viranhaltijoiden osalta yhtymähallitukselle ja ympäristölautakunnan alaisten viranhaltijoiden osalta ympäristölautakunnalle.

Yhtymähallituksen alaisten viranhaltijoiden viranhaltijapäätösluettelot toimitetaan kerran viikossa yhtymähallituksen puheenjohtajalle ja toimitusjohtajalle.

Hallintosäännön § 18 mukaan yhtymähallitukselle ei ilmoiteta henkilöstöpäätöksiä, jotka koskevat henkilöstöasioita, jotka on mainittu hallintosäännön luvussa "Toimivalta henkilöstöasioissa".

Esityslistan lisäaineistona jaetaan:

- viranhaltijapäätösluettelo ajalta 17.9.2019 - 2.10.2019

Yhtymähallituksen puheenjohtajan päätösehdotus:

Yhtymähallitus ei käytä otto-oikeutta viranhaltijoiden päätöksiin.

Yhtymähallitus hyväksyy viranhaltijapöytäkirjat ja merkitsee yhtymähallituksen tietoon saatetuksi.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.



**Muut asiat**

**Yhall 08.10.2019 § 165**

Päätös:

Tarkastuslautakunnan jäsenen ja henkilökohtaisen varajäsen valinta käsitellään seuraavassa valtuustossa.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.15.

**Muutoksenhaku viranomaisen päätöksestä**

Kunnallishallinnossa voidaan päätöksenteon jälkeen tutkia päätökseen ja päätöksentekoon liittyviä erimielisyyksiä ja virheellisyyksiä monin tavoin. Yleensä päätökseen voi hakea muutosta valittamalla, mutta erimielisyyksiä voidaan puida myös oikeudenkäynneissä. Kysymykseen voivat tulla esimerkiksi seuraavat jälkikäteiset oikeusturvakeinot:

- Kuntalain mukainen oikaisuvaatimus ja kunnallisvalitus, jollei erityislaissa säädetä muusta muutoksenhakukeinosta.
- Hallintovalitus asioissa, joissa muutoksenhausta säädetään erityislainsäädännössä.
- Julkisia hankintoja koskevan lain mukainen asian saattaminen markkinaoikeuden käsiteltäväksi hankinta-asioissa.
- Kilpailunrajoituslain mukainen menettely asioissa, joissa kunnan epäillään käyttäneen väärin määräävää markkina-asemaansa.
- Riita- tai rikosprosessi yksityisoikeudellisissa riita- tai rikosasioissa.
- Hallintoriitamenettely, jos kysymyksessä on julkisoikeudelliseen oikeussuhteeseen perustuva riita.
- Työtuomioistuinkäsittely tai neuvottelumenettely virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa koskevissa asioissa.

Päätökseen on aina liitettävä menettelyohjeet valituksen tai oikaisuvaatimuksen tekemiseksi. Jos muutoksen hakeminen on kielletty, päätökseen on liitettävä ilmoitus muutoksenhakukiellosta.

**Päätökset, joista ei saa tehdä valitusta tai oikaisuvaatimusta**

1. Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa

Pykälät: 156-161, 163-165

1. Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n 1 mom. mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pykälät: ks. kohta oikaisuvaatimusohjeet

1. Hallintolainkäyttölain 5 §:n 1 mom. / muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pykälät ja valituskieltojen perusteet:

## Oikaisuvaatimusohjeet

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä kunnan jäsen.

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen,

Pykälät: 162

Oikaisuvaatimus toimitetaan oikaisuvaatimusajan kuluessa ja viraston aukioloaikana 8.00–15.30 alla olevaan osoitteeseen:

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä  
Kirjaamo  
PL 4 (Pohjolankatu 21)  
74101 Iisalmi  
S-posti: kirjaamo@ylasavonsote.fi

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

## Valitusosoitus

### Kunnallisvalitus

Valituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Viranhaltijalla ei kunnallisen virkaehtosopimuslain (669/709) 26 §:n johdosta ole kuitenkaan oikeutta tehdä valitusta saman lain 2 §:n mukaisesta asiasta, jos hänellä tai viranhaltijayhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa.

Hallinto-oikeus ei ota tutkittavakseen valitusperustetta, joka koskee päätöksen työsopimuslain vastaisuutta.

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kunnallisvalituksen,

Pykälät:

Pöytäkirjan tarkastajat:

## Hallintovalitus

Kunnan viranomaiset tekevät paljon päätöksiä erilaisten erityislakien nojalla. Eri-tyislakien muutoksenhakusäännökset, jotka ovat hyvin vaihtelevia, menevät kun-  
talain muutoksenhakusäännösten edelle.

Hallintovalituksen tekemistä ei ole rajattu siihen, että päätös on syntynyt laitto-  
malla tavalla (laillisuusperuste), vaan hallintovalituksen voi tehdä myös sillä pe-  
rusteella, että päätös on valittajan mielestä epätarkoituksenmukainen (tarkoituk-  
senmukaisuusperuste).

Hallintovalituksen saa tehdä vain asianosainen eli sellainen henkilö tai yhteisö,  
jonka oikeutta, etua tai velvollisuutta päätös koskee.

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä hallintovalituksen,

Pykälät:

Kunnallisvalituksen ja hallintovalituksen alaisiin päätöksiin haetaan muutosta kir-  
jallisella valituksella, joka on toimitettava valitusviranomaisen alla olevaan osoit-  
teeseen:

Itä-Suomen hallinto-oikeus

Minna Canthin katu 64, PL 1744

70101 KUOPIO

S-posti: [ita-suomi.hao@oikeus.fi](mailto:ita-suomi.hao@oikeus.fi), Faksi: 029 564 2501

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa  
osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Muu muutoksenhaku viranomaisen, osoite ja postiosoite:

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jä-  
senen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleises-  
ti nähtäväksi. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta  
näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen  
osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Valituskirjassa on ilmoitettava

- valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- muutosvaatimuksen perusteet.

Valituskirja on valittajan tai valituskirjan muun laatijan omakätisesti allekirjoitetta-  
va. Jos ainoastaan laatija on allekirjoittanut valituskirjan, siinä on mainittava  
myös laatijan ammatti, asuinkunta ja postiosoite.

Valituskirjaan on liitettävä päätös, josta valitetaan, alkuperäisenä tai viran puolesta oikeaksi todistettuna jäljennöksenä sekä todistus siitä päivästä, josta valitusaika on luettava.

Valituskirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluku- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa valitusviranomaiselle ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

## **Asian saattaminen markkinaoikeuden käsiteltäväksi ja hankintaoikaisu**

### **OIKAISUOHJE JA VALITUSOSOITUS (yleinen)**

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista annetun lain (hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain mukaisen kynnyksarvon.

#### **I Oikaisuohje**

Pykälät: 162

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintalain mukaan hankintayksikölle kirjallisen hankintaoikaisun. Hankintaoikaisun voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

#### **Hankintaoikaisun tekoaika**

Asianosaisen on tehtävä hankintaoikaisu 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä,

jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

### **Hankintaoikaisun sisältö**

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

### **Toimitusosoite**

Hankintaoikaisu toimitetaan hankintayksikölle.

Hankintayksikön yhteystiedot:

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä

Kirjaamo

PL 4 (Pohjolankatu 4), 74101 IISALMI

Puh. (017) 27231

[kirjaamo@ylasavonsote.fi](mailto:kirjaamo@ylasavonsote.fi)

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

## **II Valitusosoitus markkinaoikeuteen**

Pykälät:

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

- 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
- 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
- 3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Hankintalain 42 §:ssä tarkoitettuun puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan tai 51 §:ssä tarkoitettua dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa. Lupa on myönnettävä, jos:

- 1) asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai
- 2) siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän** kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on tehtävä **kuuden kuukauden** kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut *olennaisesti* puutteellinen.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

### **Valituksen sisältö**

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

### **Valituksen toimittaminen**

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan.

Hakemuksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona tai sähköpostin avulla

kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensiksi seuraavana arkipäivänä.

### **Valituskielto**

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain mukaisesti.

### **Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle**

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

### **Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot**

Markkinaoikeus

Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI

puh. 029 564 3300

**fax. 029 564 3314, sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi**

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

### **Muutoksenhaku yksityisoikeudellisissa riita- tai rikosasioissa**

Seuraava päätös sisältää yksityisoikeudellisia ratkaisuja, jotka on säädetty ratkaistavaksi myös muulla kuin hallinto- tai kunnallisvalituksella.

Pykälät:

Käräjäoikeudet käsittelevät rikos-, riita- ja hakemusasioita. Päätöksiin haetaan muutosta kirjallisella haastehakemuksella, joka on toimitettava muutoksenhaku viranomaisen alla olevaan osoitteeseen:

Pohjois-Savon Käräjäoikeus

Savonkatu 26

74100 IISALMI

Puhelin: 010 36 48700, 0100 86340 (vaihde)

Faksi: 010 36 48741

Lisätietoja: [www.oikeus.fi/ko/pohjois-savo](http://www.oikeus.fi/ko/pohjois-savo)

Päätöksestä voi tehdä myös hallinto- tai kunnallisvalituksen tässä muutoksenhakuohjeessa tarkoitetulla tavalla.



Käräjäoikeudet perivät asian käsittelyn päätyttyä hakemusasian hakijalta ja riita-asian kantajalta maksun, jonka suuruus vaihtelee asian laadun ja käsittelytarpeen mukaan.